

Lärohandledning till

Frostdansen

av

Linda Andersson



Frostdansen - LÄRARHANDLEDNING

Så roligt att ni ska läsa och arbeta med *Frostdansen* i er klass. Det här materialet är framtaget för att ge förslag på hur du som lärare kan arbeta med texten tillsammans med dina elever. Frostdansen berör många viktiga ämnen som ibland kan vara jobbiga att prata om – just därför är det så viktigt att göra det. Boken passar perfekt när ni pratar om hbtqia-frågor, mänskliga rättigheter, mobbning och vänskap. Eller kort och gott i klassens värdegrundsarbete.

Enligt Lgr22 ingår i skolans värdegrund och uppdrag bland annat att:

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Därmed är skolans mål att varje elev:

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet,
- tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

I *Frostdansen* berörs som sagt flera av dessa uppdrag och mål, vilket gör boken till ett utmärkt hjälpmedel i värdegrundsarbetet.

Materialet är uppdelat i tre delar: *före*, *under* och *efter läsningen*. Delarna består av frågeställningar, reflektionsfrågor såväl som läsförståelsebaserade frågor, samt övningar kopplade till texten som eleverna kan göra enskilt eller i grupp.

DEL 1: FÖRE LÄSNINGEN

Innan ni läser *Frostdansen* är det bra om ni har gått igenom och pratat om skolans uppdrag kring värdegrund. Många kanske aldrig ens har hört begreppet. Relevanta frågor kan vara:

- Vad betyder ordet värdegrund?
- Varför är det viktigt med en gemensam värdegrund?
- Är det något ni tycker saknas i värdegrunden?

Allra sist i handledningen har jag listat de ord och uttryck som jag tror kan vara svåra för en del att förstå. Gå gärna igenom dem själv först och skriv därefter upp och diskutera dem du tycker är relevanta för dina elever.

När böckerna har delats ut kan du låta eleverna titta på omslagets framsida.

- Vad heter boken?
- Är det något särskilt som fångar ert intresse?
- Vad tror ni att boken handlar om?

Därefter kan de vända på boken och läsa baksidestexten.

- Hade ni rätt i era tankar och gissningar?
- Vad tror ni kommer hända?
- Vem tror ni att damen med de bottenlösa ögonen är?

DEL 2: UNDER LÄSNINGEN

Nu är det äntligen dags att läsa! Du avgör om eleverna ska läsa tyst eller om du läser högt för klassen, samt hur mycket ni hinner med per tillfälle. Kanske delar du upp tillfällena i två delar där du inleder med högläsning och låter eleverna själva avsluta passet med att läsa tyst eller för varandra i små grupper. Valet är ditt.

Nedan följer frågor till nästan varje kapitel. Läsförståelsefrågor förkortas med LF, reflektionsfrågor förkortas RF.

Kapitel 1

- Vad heter huvudpersonen och hennes föräldrar? (LF)
- Vem är Selma? (LF)
- Vem är Ebba? (LF)
- Vilken var Ebbas stora hemlighet? (LF)
- Varför känner Manda sig sviken av Sara? (LF och RF)
- Vad är ett katthem? (LF)

Kapitel 2

- Vad heter Mandas lärare? (LF)
- Varför är Saras bänk tom? (LF)
- Vem är den nya tjejen i klassen? (LF)
- Vilka är mobbarna? (LF)
- Alva fnittrar hysteriskt åt Nillas felsägning. Varför tror ni att hon gör det? (RF)

Vad menas med att Sara nickar som en marionettdocka? (RF)
Vad menar Nori när hon frågar om Björn varit på studiebesök i Ebbas hjärna? (LF och RF)
Hur uppfattar ni de olika mobbarna? Är det någon av dem som är ”ledare”? Vem i så fall och varför tror ni det? (LF och RF)
Hur är Nori som person? (LF och RF)
Varför kan hon inte ha katt? (LF)
Var har Mandas pappor sitt katthem? (LF)

Kapitel 3

Varför blir Manda arg och ledsen på sidan 16? (LF)
Varför hinner Manda inte svara när hennes mobil ringer? (LF)
Vad vill Nori berätta när hon ringer? (LF)
I vilken stad utspelar sig boken? (LF)
Varför vill Manda inte börja dansa? (LF)

Kapitel 4

Hur uppfattar ni Ebba som person? (RF)
Hur uppfattar ni Manda som person? (RF)
Varför verkar Ebba så rädd för att gå hem till Nori? (RF)
Vad heter Noris mamma? (LF)
Vilka likheter ser ni mellan Nori och Sal? (LF och RF)
Beskriv Noris källare. (LF)

Kapitel 5

I detta kapitel pratas det om rädslor. Sal är rädd för möss, men vad är Ebba rädd för? (LF)
Vad tror ni att Manda är rädd för? (RF)
Hur ser det ut i medborgarhusets källare? (LF)
Hur kom det sig att Nori blev lämnad ensam därnere? (LF)

Kapitel 6

Vad är det som skrämmer kompisarna så i början av kapitlet? (LF)
Vad är det som är så speciellt med melodin? (LF)
Beskriv spökdamen. Hur ser hon ut? Är det något annat speciellt med henne? (LF)

Kapitel 7

Vad händer på rasten? (LF)
Hur tror ni att Ebba känner sig? Varför? (RF)
Hur känner Manda och Nori sig? Varför? (RF)
Hur känner mobbarna? Varför? (RF)

Kapitel 8

Ebba ringer och berättar något som gör Manda upprörd. Vad? (LF)
Hittade ni något annat i kapitlet som gjorde henne extra upprörd eller ledsen? (LF)

Kapitel 9

Varför tycker Nori lite synd om Sara? (LF)
Hur reagerar Manda på det? (LF)

Vad är det som gör Manda så rädd när hon sitter och gör läxan? (LF)

Kapitel 10 -11

Vem är Greta? (LF)

Vad ska de göra på medborgarhuset? (LF)

Varför är Ebba så nervös? (LF)

Vad händer i atriumgården? (LF)

Vad står det i imman? (LF)

Varför tror ni att bara Manda kan läsa orden? (RF)

Varför får de inte gå ner i källaren? (LF)

Vad händer när de trots det går ner? (LF)

Varför fortsätter de gå trots att de är rädda? (LF)

Vad tror ni egentligen händer när Manda får sitt anfall efter att spökdamen försvunnit? (RF)

Varför tror ni att Ebba tar på sig skulden för att de gick ner trots att de inte fick? (RF)

Kapitel 12

Försök beskriva hur Manda mår när hon tänker på Sara.

Varför tror Nori att Sara betar sig så konstigt? (LF)

Tror ni att hon har rätt? Varför/varför inte? (RF)

Kapitel 13

Vad har Manda och Nori kommit fram till att spökdamen vill? (LF)

Vem tror ni att Amelia är? (RF)

Varför vill de inte berätta för sina föräldrar om spökdamen? (LF och RF)

Vad svarar Nori när Mandas pappa frågar vad de har för sig? (LF)

Vad händer när Ebba knackar med pennan i bordet? (LF)

Var ska de ses nästa dag? (LF)

Vad tror ni att de ska göra där? (RF)

Kapitel 15

Vem är Tuva? (LF)

Varför kan hon inte hjälpa dem att söka i tidningsarkivet? (LF)

Vad tror ni att Ebba tänker när hon stöter på Sara utanför biblioteket? (RF)

Vad tänker Sara då? (RF)

Kapitel 16

Vad tror Nori är anledningen till att Björn är så elak? (LF)

Sara är hemma från skolan, sjuk enligt Nilla, men vad tror ni? (RF och LF)

Hur har spökdamen gett sig till känna de senaste dagarna? (LF)

Hur känner sig Manda när hon kommer hem från badet? (RF)

Kapitel 17

Varför är dansen inställd? (LF)

Varför tror ni att Sara har fått en ny plats i klassrummet? (RF)

Vad ger Nilla eleverna i läxa över jullovet? (LF)

Varför bjuder Manda Sara på julmyset? (LF och RF)

Kapitel 18

Vad bjuds det på hemma hos Manda på julmyset? (LF)

Varför är trappan Mandas favoritplats när de har fest? (LF)

Vad gör Manda som får Ebba och Nori att vrida sig av skratt? (LF)

Vad får Manda reda på om Amelia och spökdamen när hon tjuvlyssnar på några av gästerna? (LF)

Varför blir det plötsligt så kallt? (LF och RF)

Manda säger att vuxna jämt måste vara så logiska, vad menar hon med det? (RF)

Kapitel 19 - 20

Vad händer när Manda sitter på toaletten? (LF)

Vad berättar spökdamen för henne? (LF)

Varför dricker pappa kaffet kallt? (LF)

Hur är Beatrice/spökdamen släkt med Manda? (LF)

Kapitel 21 - 22

Beskriv hur det ser ut hemma hos Greta. (LF)

Hur gick det till när Greta bröt benet? (LF)

Vad är det som oroar Manda när hon sitter i bilen på väg till sin andra farmor och farfar? (LF)

Vad vill Manda skriva in i lagen? (LF)

Varför vill Ebba inte fira jul med sina släktingar? (LF)

Vad mer berättar hon som får Manda att bli både arg och ledsen? (LF)

Kapitel 25 - 26

Varför har Nori tagit med sig tomtebloss och salt till medborgarhuset? (LF)

Varför vill spökdamen att Manda kommer ensam? Vad tror ni? (RF)

Varför tror ni att Amelia läste ute spökdamen i den kalla atriumgården? (RF)

Hur reagerar Manda när spökdamen hotar hennes vänner? (LF)

Vad heter Amelia i efternamn? (LF)

Kapitel 27

På biblioteket får de hjälp att söka efter Amelia Hansson, men hon verkar inte existera. Vad tänker ni om det? (RF)

Vad menar Ebba med ”om jag så ska ha en hel majbrasa med mig”? (RF)

Kapitel 28

Vem är det som följer med Ebba hem till Manda? (LF)

Hur reagerar Manda och Nori på detta? (LF)

Varför tycker Sara att det är jobbigt att berätta om sina känslor? (RF)

Vad berättar Saras mamma som får Sara att tänka över sitt beteende? (LF)

Vad får vi mer veta om den personen? Vem är hon? (LF)

Kapitel 29

Vad gjorde Sara när gammelfaster Ann-Britts telefonnummer inte fanns i adressboken? (LF)

Vad luktar det i Noris kök? (LF)

Hur känner Sara inför att hennes föräldrar ska skiljas? (LF och RF)

Varför blev Manda förvånad över att Sara redan hade ringt Ann-Britt? (LF)

Vad sa Ann-Britt när Sara ringde? (LF)

Kapitel 30

- Vad är det Stoffe har råkat läsa på Mandas mobil? (LF)
- Varför vill Stoffe inte ge henne mobilen när den ringer? (LF och RF)
- Varför ljuger Manda? (LF)
- Är det okej att ljuga för sina föräldrar ens om syftet är gott? (RF)
- Varför svär Manda högt i bussen? (LF)

Kapitel 31

- Var träffar de Ann-Britt? (LF)
- Vad svarar Ann-Britt när Manda anklagar henne för att ha dödat Beatrice/spökdamen? (LF)
- Varför låste hon henne ute? (LF)
- Varför tror Ann-Britt dem så lätt när de berättar att Beatrice spökar? Ingen annan vuxen de känner tror ju på spöken. (LF)
- Var hittade Ann-Britt Beatrice när föreställningen var över? I vilket skick var hon? (LF)
- Hur beskriver Ann-Britt vädret den där kvällen? (LF)

Kapitel 32

- Varför tror ni att Ann-Britt aldrig berättade för någon om lappen? (RF)
- Vad stod det på lappen? (LF)
- Varför flyttade Ann-Britt från Eslöv? (LF)
- Vem mer förutom Ann-Britt hade kunnat förhindra Beatrices död? (LF)

Kapitel 33

- Varför behöver Ann-Britt inget ljus för att hitta till Beatrices loge? (LF)
- Varför var det Manda Beatrice försökte strypa och inte Ann-Britt? (LF)
- Vad händer till slut med lappen? (LF)
- Varför blir Ann-Britt så ledsen? Vad känner hon när allt är över? (LF och RF)

Kapitel 34 - 35

- Varför tror ni att Ann-Britt bestämmer sig för att stanna hos Sara några dagar? (RF)
- Hur mår Manda när hon går till skolan första dagen efter lovet? Varför? (RF)
- Vad får henne att ändra sig bara några minuter senare? (LF)
- På vilket sätt ger Ebba igen för all mobbning hon tvingats utstå? (LF)
- Hur tror ni Björn känner när han sticker därifrån alldeles ensam? (RF)
- Vad tyckte ni om slutet? Hur kände ni? (RF)

DEL 3: EFTER LÄSNINGEN

Nedan följer både övningar och diskussioner där vissa lämpar sig bäst att göra enskilt eller i mindre grupper, medan andra passar bättre i större grupper eller helklass.

- Vad tror ni kommer hända sen? Skriv och/eller dramatisera. Obs, det finns inga rätta svar, låt fantasin flöda.
- Hur kan man göra rasterna tryggare? Skriv upp era förslag på tavlan eller liknande så att ni tillsammans kan diskutera dem.

- Kunde de vuxna i barnens närhet ha gjort mer för att stötta Ebba och förhindra mobbningen? Vad i så fall?
- Vad kunde Ebbas klasskamrater ha gjort? (undantaget Manda och Nori) Varför gjorde de inget tror ni?
- Är det verkligen rätt att den mobbade ska byta skola?
- Vad tycker ni, kan man förlåta något oförlåtligt? Vad är egentligen oförlåtligt, finns det någon osynlig gräns?
- Upplever ni att karaktärerna förändras under bokens gång? Hur i så fall?

ORD OCH UTTRYCK SOM KAN VARA SVÅRA

- avreagera sig
- energispruta
- marionettdocka
- glutenintolerant, laktosintolerant
- atriumgård
- loge
- tillstymmelse
- sägner
- tidningsarkiv
- rasistisk
- homofobisk
- skrymsle
- fabulös
- bankettsal
- logisk
- folkbokföringen
- Skatteverket
- initiativ
- impuls
- avgrundsdjup
- olycksbådande
- periferi
- ta kål på
- insistera på

A decorative border of blue snowflakes and circles surrounds the page. The snowflakes are intricate, multi-pointed geometric shapes, and the circles are solid blue dots of varying sizes. The border is composed of these elements arranged in a repeating pattern along the top, bottom, and sides of the page.

KREATIVT UTRYMME/KLOTTERPLANK